

## *Vit het veld*

### **Niet zomaar een juf....** Taalstages in de praktijk

Ellen van de Craats  
Mondriaan Stadscollege - Den Haag

“Dag juf Mina, tot morgen”  
“Nee, niet tot morgen, tot volgende week”

Juf Mina staat handen te schudden bij de deur van groep 1a van basisschool De Zuidwester. Ze is niet zomaar een juf, al weten de kinderen dat waarschijnlijk niet. Ze zit zelf nog op school in een analfabetengroep bij het Mondriaan Stadscollege in Den Haag. Zij loopt nu 1 maal per week stage, geen gewone stage, maar taalstage. Dat betekent dat ze bovenop de vier dagdelen dat ze zelf naar school gaat nog één dagdeel buiten de school Nederlands leert.

Ze heeft zelf nagedacht over de plek waar ze dat zou willen doen. Met kinderen werken leek haar wel wat en ik heb als taalstage-begeleidster deze plek voor haar gevonden, een basisschool tegenover haar eigen school en vlakbij haar huis. Een school ook waar veel vrouwen van onze school hun kinderen hebben. Mina oogst bewondering van medecursisten als die zien hoe ze als een echte juf met de kinderen omgaat. Ze is nu zes keer geweest en de school is heel tevreden over haar. Ze voert zelfstandig taken uit, zoals een prentenboek bekijken met twee kinderen (waarbij ze zelf een heleboel woorden leert), plakken en knippen met een groepje, puzzelen enz. Denk niet dat ze al in het hoogste taalniveau zit op onze school, want ze zit op niveau 0,5 met haar mondelinge vaardigheden.<sup>1</sup> Ze loopt te stralen als mijn NT2-collega's aan haar vragen hoe het nu gaat met de stage.<sup>2</sup>

---

<sup>1</sup> Het niveau van de stagiaires is laag bij ons: van 0,5- 1,5. De meesten zitten eerder aan de lage dan aan de hoge kant. Daarom hebben ze die extra oefening ook zo nodig.

<sup>2</sup> Ellen van de Craats is NT2-docent en stage-begeleidster.

Dat de collega's aandacht hebben voor de taalstagiaires, werkt heel motiverend. Af en toe mogen de stagiaires in de lessen over hun ervaringen op het werk vertellen. Ik vraag ook wel hulp bij het oefenen van gesprekken. Het blijkt dat het voeren van een kennismakingsgesprek op de stageplek verre van eenvoudig is voor onze cursisten. Behalve de taal blijkt ook de houding van groot belang: passief of actief, aankijken of niet, antwoorden met meer dan alleen “ja”, bij het afscheid “doei” of “dag”, wanneer een hand geven etc.

#### **De stage van A tot Z**

Ik geef voorlichting in de klassen over de mogelijkheid om een taalstage te doen. De stage houdt in: één dagdeel per week gedurende twaalf weken op een Nederlandstalige werkplek meedraaien om zo je Nederlands te verbeteren. Wie zich aanmeldt krijgt een intakegesprek. Hij of zij (tot nu toe heb ik alleen zij's) geeft een voorkeur aan voor een werkplek. Dat kan van alles zijn: horeca, verzorging, tuinen, scholen, buurthuizen, crèches, etc. Ik ga rondbellen voor een plek, liefst in de buurt, want er zijn meestal kinderen die op tijd opgehaald moeten worden van school. Als ik de plek gevonden heb, volgt een kennismakingsgesprek, waarbij een over-

eenkomst getekend wordt. Hierin staan afspraken over het werk en de werktijden. Er is altijd een begeleider op de werkplek, waar de stagiaire op terug kan vallen. De stagiaire houdt net als op school haar presentie bij. Opdrachten om nieuwe woorden of zinnen op te schrijven zijn voor de analfabeten meestal nog te moeilijk. Na zes weken houd ik een tussenevaluatie met de cursiste op onze school om te kijken hoe het gaat. Ik bel ook met de begeleider op de werkplek. Ik vraag de cursiste om foto's te nemen op de werkplek, die ze bij haar eindpresentatie kan laten zien. Na twaalf weken houden we op de werkplek een eindgesprek, waarbij de cursiste een certificaat krijgt. Het is de bedoeling dat ze in haar lesgroep na afloop van de stage over haar ervaringen vertelt

#### Stageplaatsen zoeken

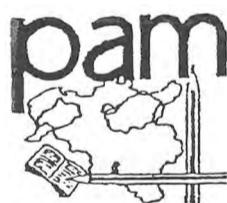
Het is allerm minst altijd gemakkelijk om taalstageplaatsen te vinden. Voor sommige cursisten ben ik weken bezig, voor anderen lukt het binnen een week. Voor de meesten ben ik wel langer bezig. Het aantal benodigde

telefoontjes is legio. Als je de plek eenmaal gevonden hebt, heb je nog niet altijd de juiste persoon gevonden en kost dat ook nog wat heen en weer gebel. Maar zoals gezegd, soms is het de eerste keer prijs (zoals bij Mina). Ik heb nu (10 november) vanaf september tien cursisten geplaatst. De meesten zijn NT2-ers, maar voor het spreken maakt het natuurlijk niets uit (ANT2 of NT2), alleen voor de opdrachten die ze van mij meekrijgen. Ik heb tot en met december 0,4 fte voor deze klus. Marjolein van der Loop en Ineke Helmholt werken al bijna twee jaar met taalstages voor laagopgeleiden. Zij hebben formulieren aangepast voor analfabete cursisten.

#### Literatuur

Marjolein van der Loop en Ineke Helmholt:  
*Taalstages*. Mondriaan Stadscollege, Den Haag.  
e-mail: m.vd.loop@mon3aan.nl

### Werk in uitvoering



**Langzaam maar zeker, maar zeker langzaam**  
Nederlandse les aan analfabete vrouwen in Antwerpen

**p**rojekt **a**lfabetisering **m**igrantenmoeders

Inge Schuurmans

Karel de Grote Hogeschool - Antwerpen

In Antwerpen is PAM al sinds 1990 een begrip. De afkorting PAM staat voor Project Alfabetisering Migrantenmoeders. Inmiddels is PAM in heel Vlaanderen bekend en wordt er ook een aanbod voorzien voor laaggeschoolde gealfabetiseerde vrouwen. Ook zijn de cursisten (nog) niet allemaal moeder. Wat begon als een project in de wijk 'Stuivenberg' in Antwerpen is uitgegroeid tot een volledige opleiding in drie Antwerpse 'probleemwijken'. Inge Schuurmans schetst de achtergronden en sprak met Patricia Wildiers, een van de coördinatoren van PAM.

#### Een stukje geschiedenis

Zo'n vijftien jaar geleden werden de lagere en secundaire scholen in Antwerpen steeds meer

geconfronteerd met een groeiend aantal migrantenkinderen. Kinderen voor wie het Nederlands vaak niet de thuistaal was. Een bijkomend probleem voor de directies en